

Lev.

(Spisal Stanko pl. Orlovič.)

Nekako prirojena je človeku lastnost, da po sebi meri razne pojave v naravi. Tako je odločil vsem živečim in mrtvim bitjem najvišjega poglavarja, kakor ga ima sam v javnem življenju. Demant je kralj rudninam, hrast prvak med drevesi, roža kraljica cvetlic, orel vladar pticam, a izmed živalij je postavil leva na kraljevski prestol. O tem pravičnem ravnanju se prepričamo, ako le kratek čas opazujemo leva. Kako ponosno in veličastno premika mogočne šape, kako maloskrbno in zapovedljivo obrača oči krog sebe! Težko se nagledamo lepe grive, katera mu robi štirivoglato glavo s topim gobcem, ter odeva kratki, a čvrsti vrat in oprsje. Ostalo telo mu pokriva kratka in gladka rudečkastožolta ali bledorujava dlaka. Nekatere dlake, posebno v grivi, so črnikaste ali celó popolnoma črne. Drobne oči imajo okroglo zrenico, v čemur se razlikuje od drugih mačk, katere imajo jajčasto zrklo (zrelo). Pri samcu so ušesa majhna in okrogla, a pri negrivati samici ostasta, kakor pri mački. Obema se svetijo v temi oči in oba imata pod nosom brke. Lev doseže dolžine z repom vred 2 24 m, a rep sam meri do 96 cm. Konec repa se razširi v dlakav čop, v katerem je skrita rožena ost. Pravijo, da pobije lev lahko človeka z repom samim. Prednji del telesa je posebno tršat, krepak in širok, a zadnji tako slok in izleknen, da bi ga črez ledja z rokama objel.

Lev živi najrajši sam zase in si odloči za lov poseben okraj. Tu ostane, dokler ne pokolje vse divjadi. Le kadar je največja sila, združi se več levov. Za ležišče si odbere plitko jamo na bregu tekoče vode sredi neprodornega, gostega in nedostopnega grmovja, kaj rad tudi v bližini človeških selišč. Tu prespi dan in stoprav proti mraku se dvigne leno iz gnezda. Z repom si tolče po hrbtu

Speči lev.

in stresa grivo. S tem naznanja glad, ki se ga loti navadno vsakih dvanajst ur. Ako je že po dnevi z bližnjega griča zapazil v obližju kako zver, napoti se zdaj tja, drugače pa gre k vodi in sicer vedno proti vetru, da ga živali ne podišé in pridejo brez skrbi do vode. Svoj prihod naznanja lev s pretresujočim rjoventjem, katero primerjajo Arapi gromu, nazivajoč je »raad« (grom). Ako lev ne pripleni ničesar ob reki, odpravi se dalje k človeškim naselbinam, kjer preskoči nad 3m visok plot in se vrne po isti poti brez težave z dveletnim živinčetom, katero nese včasih po tri ure daleč, saj mu ne pripisujejo zaman moči 40 mōž. Naskoči kakor naša domača mačka. Najprej zdrobi živali vrat in se vpré vanjo s prvima nogama, silovito maha z repom. Na pol mrtva žival se zvija, krči in trepeta, a on zdaj in zdaj iztegne jezik in si oblizne gobec. Z ognjenimi očmi opazuje drgetajočo žival pod seboj ter včasih zarenči kakor pijan od zmage. Za nekaj časa jo izpusti, nato pa hlastno zadavi. Ako se mu naskok v prvo ne posreči, ne naskoči drugič. Nikoli ne zakolje več, kakor mu je treba. Navadno mu plena še ostane, ter se z ostanki gostijo in mastijo še druge zveri. Mirnost obnašanja, visoka postava in oster pogled človekov ga odvrne od napada. A kadar je lačen in si mora kobilic loviti, tedaj mu ne uteče človek tudi na najhitrejšem konju. Opomnje je vredno, da se otrók ne loti.

Rjoveči lev.

Naša slika kaže leva z družino. Levica izkoti navadno dva ali tri mlade, ki se od drugih mačic razznajo v tem, da imajo takoj odprte oči. Lev izvrstno skrbi za svojce. Ko prinese domov plen, ne dotakne se ga, dokler niso siti drugi. Mladiči so sive barve, po hrbtu in nožicah črno progasti. Ko izpolnijo prvo leto, so veliki kakor čvrst pes, s šestim ali osmim letom so godni. Leve, ki jih kažejo po kletkah, ujamejo iz večine žive v prvi mladosti, ko ni starih doma. Gnezdo starega leva obkoli najmanj 30 lovcev, ki vsi na jedenkrat izprožijo puške. V davnih časih, ko so v rimskih

glediščih gladijatorji nastopali v boju z divjimi živalimi, izkopali so levo jamo na potu, koder se je vračal in jo pokrili s protjem. Lovili so še drugače. Spečega leva so zavili naglo v močno plahto in tako omamljenega zaprli v železno kletko. Stari povestničarji pišejo, da je Pompej za jedno bojno igro porabil 600 levov, a Cezar 400. To je bilo lahko, kajti tedaj je bil lev razširjen po vsi Afriki, južnozahodni Aziji, po Grškem in Makedoniji. A dandanes ga nahajamo le še v afriških pokrajinah Tunis, Fessan; v teh redno, a v sosednih deželah le včasih.

Naša šola.

(Mladostni spomini; spisal Dobrávec.)

V.

Mnogo lepih dni smo doživeli v naši šoli. Za danes omenim samo godu našega presvetlega cesarja. A bilo je tudi drugih slovesnih dni, katerih ne zabim nikoli.

Bilo je jasno, nekoliko hladno jutro dné 4. oktobra. Z vseh strani smo se zbirali v šolsko poslopje. Veliki zvon je slovesno vabil k sveti maši, zakaj veseli dan godu našega prevzvišenega vladarja smo v naši vasi vsako leto praznovali s pristrčno radostjo. Po potih so se zbirali otroci v večje in manjše gruče ter si pripovedovali, kje so že oklatili orehe in kje mislijo to delo šele začeti. Mislim, da je vsem znano, da na deželi o takih priložnostih, ko udriha preklja po orehovitih vejah in se oluščeni orehi veselo trkljajo po tleh, ni treba otrok prav nič klicati skupaj. To je imenitno opravilo, katero smo še vsako jesen vršili s skupnim sodelovanjem. Čim več se nas je zbralo, toliko večje je bilo veselje. Seveda je zabava priklopela na vrhunec šele na zadnje, ko je rekla hišna gospodinja: »Nate, otroci, to - le si pa razdelite, da boste imeli kaj tretji na sveti večer!« V takih slučajih smo vsi znali prav dobro, da, celo izvrstno — deliti, dasi nam stvar v šoli ni šla rada gladko. Često se je zgodilo, da bi se skoro sprli za jeden oreh, ker ga nismo mogli vsi dobiti.

Kolikokrat se pravdajo še odrasli ljudje radi stvarij, ki niso mnogo več vredne kot jeden oreh — morda še piškav oreh!

Tisto jutro je počivala preklja in orehi so morali počakati do popoldne.

Cerkovnikov Tonček in Žigonov Francè sta imela danes prav živahen pogovor tam za ograjo šolskega vrta, pa o klatenju orehov nista govorila. Stvar se je sukala o drugem, nič manj važnem predmetu.

Naša šola je imela namreč lepo, novo zastavo, in naš ponos je bilo to, da smo stopali z njo v cerkev in šolo ali pa kam drugam v sprevodu; kolika slast je morala biti šele onemu, ki jo je nosil. Pomislite samo: slovenska trobojnica preko prsi, pa zastavo v rokah! Stavim, da bi Cerkovnikov Tonček v tem dostojanstvu ne menjal niti s samim Radeckijem, ki je premagal sovražne Lahe.